

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: Lendl Adolf dr.
Cím: Hogyan ébred az állatkerf?

Forrás: Bpesti Hírlap

Bp.

1917. VII. 17.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Old.)

Osztályozás

Tárgy

590.06

Hely

Idő

"1917"

Személy

Közp. i.

Hogyan ébred az állatkerf?

Budapest, jul. 16.

... kevesen tudják, hát megírom:

Néhánapiján igen korán megviek ki az Állatkerfibe gyönyörködni harmatos szépségében és közben felülvizsgálni a reggeli munkálatokat, a miket nem kell hogy lásson a kíváncsi közönség, ha később ide jön.

Hajnaltól váratlanul betoppanok, — félig álmosan nyitja ki az éjjeli kapus a nagy vasajtót, a mint fölörgetem és a félhomályban csak alig ismer rám; mert még csak kezdődik a reggel, ő pedig szundikálni készült már. Azután csodálkozik jöttömön, de én tovább haladok.

Betérve, mindjárt ott találok ébren-vigan legkedvesebb kis barátomat, a fekete rigót.

A bokor tetején ül, bimbáló ágon és halkán beszélget berregő hangon a párjával, a mely a szomszéd babérfa sűrűbb lombja között fészkelni szokott. Ő tudja, mit rejteget ott, boldogan kotlik a galyak között és hallgatózik. Tavaly is ugyanitt költött. Senki se zavarja kis családját, ezért viszatért az idén ugyanerre a helyre.

Egyszerre föleszmél a sárgacsönü, fekete madár és leszáll a bokor hegyéről — a hol az első napsugarat várta — a gyepe és lármát csap: mert magára akarja vonni a figyelmet, hogy ne menjek a babérfa felé.

Ez a himmadarak szokása; ismerem a csellógást és szívesen követem. Érdekes dolgot látok erre felé, a merre a kis pajtásom ugrálgat, mert tegnap este még sárga volt a mező színe, most ellenben egy virágot se látok benne. Mindegyik virág

összehuzta a szirmát az éjszakára. A mezőn is alszanak a virágok. Ha később fölszikkad majd a harmat a fűről, kinyílik megint egyik pártás kehely a másik után, hogy sárga belsejét kitarja az odajövő méheknek. A virágok életén tűnődve megyek tovább s eljutok a Pista szarvashoz.

Hat feleségével együtt egy udvarban lakik. A legkeményebb télen se borzong a háta; kibírja a metsző hideget és nem kívánczik a tető alá. Most ott nyújtózik a földön; fejét leereszti; nehéz, puha agancsát még nem hántotta. Egész télen át csak vadgesztenyét evett és ez növesztí a fejediszét, a koronás agancsot.

Kissé felülti a fejét, szemét hunyorgatja, mintha álmos volna, de nem mozdul; ő is a Napot várja, a melegét, a fényét, a mely mindent életet, különösen ilyenkor a hosszú tél után. Én meg előbbre nézek és csodálkozva látom hogy a bölényházban a lámpás ég; az őt sötét ablakából kicsillog az apró világosság.

Szegény asszony lakik ebben a házban; az ápolónak a felesége. Az ura nem régen másodszer ment a háboruba; kigyógyult súlyos fejszemből, hát mennie kellett... az asszony meg helyette itt maradt. Az egyik bölénytehén tegnap megborjazott; ezért virraszt az asszony és lesi, hogy a bolyhos kis jószág szopik-e már? és nem fog-e megfázni a hűvös éjszakában? betakarná, azonban nem lehet a közelébe menni, annyira felti az anyja.

Egyedül áll az asszony, gyermeke nincs, ezért is szereti az állatot. Most hirtelen eloltja a lámpát; fölríadt, mert hallja, hogy jövök és idekint már világosodik.

A zsiráfokat nem zavarom; bent vannak a házban, alighanem alszanak még. Az elefántház zo-

máncos, kék kupoláján fölesillog az első napsugar visszattükröződő fénye.

Az aptilopok bent melegszenek még, nem szeretik a reggeli friss időt; ellenben a tevék bögnenek, csunya, recsegő hangon; ki akarnak jönni, érzik a nappal kezdetét.

Odébb egy házzal a kis csikók már nyeritenek az udvarukban, fönt pedig a nagy sziklahegyen a zergék és muflonok kergetőzve játszanak; ő rájuk legelőször tekint a Nap. Felkapaszkodnak jó magasra a kiálló fokokra, azután egy-kettőre lent teremnek megint. Egy-két gida van közöttük; alig egy-pár naposak, de már száguldanak föl a sziklán és lengrálnak a völgybe; pöttöm kis jószágok a vidám csapatban és öröm az életük most, mert tele arccal rájuk mosolyog a Nap már jó egy óra hosszat.

Még tovább a kőlyök-oroszlánok — heten egy társaságban — a rács mögül kisandítanak felém; jól ismernek engem, talán még jobban a Bleki kutyámat, a melyik rendesen kísér a körutamon... bizonyára vele szeretnének játszani. Csupa figyelem az arcuk, szemük tágra nyílik, fülük hegyeződik, a mint közeledem feléjük.

Az ápoló fiu már köztük van. Széles, nagy fésű a kezében; a reggeli munkájában zavartam meg; éppen takarítgatta fiatal ápoltságait, hogy ne maradjanak kócosan. Az egyik két éves him mellett ül a földön s ez a kezét nyalogatja. Jó jel az ilyesmi az ellenőrző szemében; mert ha az állat szereti az emberét, akkor ez azt jelenti, hogy jól bánik vele; ha ellenben morog reá, akkor el kell választani őket egymástól minél előbb, különben baj esik vagy az emberben, vagy az állaton.

A vidra a vízben, a mosómedvék a fán, a kis ormányos medvék pedig az ápoló vállán, a ki nagy seprővel a kezében tisztogat közöttük.

Reggeli hat óra van már és megjelenik az első kertészleány az úton; utána a többi, mert nemsokára erre fog jönni a felügyelő ur; belekezdnek hamar a gyomlálásba, hadd lássa szorgalmuk eredményeként a megfeszített pázsítót. Ugyis fizetésjavítást kértek a múlt héten és magukban örülnek most, hogy idején jöttek, mert véletlenül a sétáló igazgató ur is tudomásul veheti jó törekvésüket. Ő tőle függ, — azt hiszik ők — hogy a drágaság miatt segítsen rajtuk.

A jegesmedvék még bent vannak az éjjeli szállításuk ketreceiben. Ezeket nem szabad korán kiereszteni, mert nem régen összeveszttek egymással, a mint kijöttek a szabadba, a nagy barlangba és nem volt elég hozzáértő ember a közelben, hogy rendet teremtsen a megvadult csapatban. Mert egy ápoló magában sem ostorral, sem a vasból nem fékezheti meg őket, mikor haragosok.

Négy a hím és csak egy a szép nemből való köztük, — ezért mordultak össze. Rettenetes pofozkodás, fojtogatás volt a kezdete a háborúnak, azután pedig vér patakozott a jégtáblákon a marangoló marások nyomán. Most várni kell velük, a míg többen az ápolók közül összejöhetnek a reggel elvégzett dolguk után, hogy szükség esetére kéznél legyenek a fenevadak első találkozásakor. Ha ez a kritikus pillanat baj nélkül elmúlik, később ők maguk is megnyugszanak; a macskák ugyanis már évek óta a fegyveres béke politikáját követik egymással, akárcsak Európa államai azelőtt, — verekedésre mindig készen vannak, de óvatosan kikerülik egymást; ezért napközben mindegyiknek megvan a maga helye egy-egy sarokban, vagy jégtáblán; ott járkal föl és alá a maga elfoglalta szűk területen, a míg elfárad ebben. Csak reggelenként él bennük a hódító szándék.

1917. június 1.

A rom porladozó falára fölrepül most az ékes himpava, — jai, be csunya hangja van; az első diszsonancia a mai napon; a terézvárosi bucsuról kikerült huszfüléres trombita különben zenél, mint ez a nagy madár, ha fölszáll a földről. Odaül a kőfalra. Nemsokára egy másik is jön, sőt még egy és ez is odaül.

Egyszerre megmozdul egy kő, — nem is kő, hanem szürke nagy madár ez is: a pávatyuk, a mely a széles fal ormán fészkelni készül. Az udvarlók korai látogatásra jelentkeztek nála.

Tavaly szintén ott ült és keltette életre pelyhes kis csibéit. De hogyan hozta le őket az elég magas falról? ezt senki sem látta. Már csak azt láttuk, hogy vezeti kis családját a kertben.

A sasok még mindig ügyelnek magasan ives dróthálóházukból a fatörzseken sorakozva a szomszédban elrobogó vonatokra. A menetrendet ők jobban tudják már, mint maguk a vasutasok. A tavon pedig nyüzsög az élet; a szárnyasok mind ott vannak a vizen, mert a ákon áthatoló reggeli nap sugar már érinti a tó sima felületét. A flamingók egy helyen és fél lábon állnak; a pelikánok fölfészálnak, habár nehezen bírják; a kormoránok ellenben, szintugy a sirályok körülrepülnek, civódnak és fürdenek a vízben, meg a parton, szárnyukat lebegtetve az éltető fényben. Mindannyi örül a nap-pali óbredésnek.

És a rigók, a gébicsek, seregélyek, az a sok egyéb piciny madár, hogy dicséri a Istent csi-cseréggel, cseveggel, füttyszóval, vagy apró torkán tollát berzengetve strófás énekkel egyhuzamban. A papagályok riasztó lármaja kihallatszik a házból; kikíváncsoznak már a zöldbe, hadd takarítsanak belül a leányok.

A struccot éppen kieresztik; mellette a falába kigyász-keselyű szintén kisurran az udvarába. Nem botlik, a mint lépeget, megtanulta a járást — mert igaz ám, hogy falába van. Tavaly ugyanis összeverekedett a társával, a kivel együtt lakott. A mérges harcnak az volt a vége — öt évi barátság után, egy odavetett reggeli falat, egy kigyó miatt — hogy az egyik feltépett hátával holtan maradt a csataterén, a másiknak pedig a hosszú lába törött el.

Ritka faj madár lévén — Afrika belsejéből hozták — életét megmenteni igyekeztünk: állatorvosunk levágta megcsontult lábászárát és fából csináltatott neki mülábat hozzá. Bevált a kísérlet: nyugodtan járkal a drága madár az udvarán, nem is sántít.

A nap korán kel, beszedgetve az emberekkel és állatokkal, elmúlik egy-két óra. Már magasán jár a Nap az égen. Mindenféle sietve dolgoznak, takarítgatnak a kertben. Nemsokára megnyílnak a kapuk és jön a közönség. Előbbben a tenniszezők; azután a rokkant katonák és a falusi nép, a melyik itt van látogatóban; majd a gyerekek érkeznek a dadaikkal mind egymásután; a sétáló öreg bácsik, a nyugalomba vonult nagyságos és méltóságos urak egyenkint mulatkoznak; az irodába törekvő ügyfelek követik egymást, mindegyiknek más dolga van velünk és végül a délelőtti látogató tömegek vonulnak be.

Leülök az árnyékos fa alá: be kedves hivatalom volna, ha most nem kezdődne a napról-napra való ezerféle gond! Az emberekkel egész napon át több dolgom, bajom van ám, mint az engedelmes állatokkal a reggel óráiban. Ezért szeretek én korán kelni.

Lendl Adolf dr.